

> Retouradres Postbus 20011 2500 EA Den Haag

Openbaar Lichaam Sint Eustatius
T.a.v. de Regeringscommissaris, mevr. M.A.U. Francis
Van Tonningenweg z/n
Oranjestad
Sint Eustatius

Per e-mail naar: [REDACTED]

**Ministerie van
Binnenlandse Zaken en
Koninkrijksrelaties**
Directoraat-Generaal
Koninkrijksrelaties

Turfmarkt 147
Den Haag
Postbus 20011
2500 EA Den Haag

Contactpersoon

[REDACTED]
[REDACTED]

Kenmerk
2022-0000540712

Bijlage(n)

Datum 10 oktober 2022
Betreft Aanbieding mediation rapport sint Eustatius

Geachte mevrouw Francis, beste Alida,

Op 26 augustus heeft u mij het mediation rapport en de daarbij horende motie 'agreement final report mediation' toegezonden. Allereerst wil ik u daarvoor danken. Ik bewonder de inzet en toewijding van de mediators, de eilandraadsleden, uw plaatsvervanger en uzelf bij het doorlopen van dit traject. Deze inzet en toewijding heeft het mogelijk gemaakt om tot verdere stappen te komen in de afronding van de ingreep en het bestuur van het eiland beter te ondersteunen. Het doet mij dan ook goed te lezen dat de eilandraadsleden, uw plaatsvervanger en u, het mediation-traject als succesvol hebben ervaren. Ik ben ook zeer content met de benoeming van de gedeputeerden deze week. Mijn kennismaking met beide gedeputeerden afgelopen dinsdag was goed en bevestigt dat we gezamenlijk op weg zijn naar de afronding van de ingreep. Ik zal de samenwerking intensief en constructief met u voortzetten en wil nogmaals benoemen dat mijn ministerie en ik ons zullen inzetten om de verantwoordelijkheden en de bevoegdheden van de eilandsraad en de gedeputeerden zo snel mogelijk te herstellen. Dit in het belang van de burgers van Sint Eustatius en de ontwikkeling van het eiland.

Ik heb de bevindingen en aanbevelingen van de mediators aandachtig gelezen en reageer graag op de aanbevelingen. Als eerste benoem ik de aanbeveling zoals in het rapport opgenomen, waarna u mijn reactie op een aanbeveling kunt lezen.

- 1. De mediators zijn van mening dat de democratie zo snel mogelijk volledig hersteld dient te worden. Mocht er na 4 jaar nog werk verzet worden dan geven de mediators in overweging mee over te gaan tot het invoeren van een hoger toezicht door goedkeuring van de besluiten van het OLE voor een bepaalde tijd.*

Uiteraard ondersteun ik het Openbaar Lichaam Sint Eustatius (OLE) waar mogelijk om dit traject zo snel mogelijk plaats te laten vinden. Ik ben het eens met de aanbeveling dat de volledige democratie zo snel als mogelijk hersteld moet worden. Conform de Wet herstel voorzieningen Sint Eustatius gebeurt dit gefaseerd. Deze fases zijn weergegeven in de routetijd-tabel waar u, uw plaatsvervanger en de eilandsraad tijdens het mediation-traject aan

hebben gewerkt. Deze is in de 9de voortgangsrapportage¹ met de Kamers gedeeld.

2. *De RC's behoeven meer deskundige ondersteuning om de aan hen toegekende taken met voortvarendheid te vervullen. Bij voldoende ondersteuning kunnen de werkzaamheden vanuit de Wet herstel voorzieningen Sint Eustatius tijdig worden voltooid en in stand gehouden.*
U bent samen met de eilandsraad volop aan het werk om aan de voorwaarden te voldoen die zijn gekoppeld aan de verschillende fases. Mijn ministerie ondersteunt u waar mogelijk om dit proces te bespoedigen. Zo heb ik in januari jl. ca. \$700.000 ter beschikking gesteld en is met het Afsprakenakkoord Sint Eustatius ca. \$3.1 miljoen gereserveerd voor het OLE. Beide bedragen hebben als doel het versterken van de uitvoeringskracht. Indien het OLE meer deskundigen behoeft kan daarvoor een aanvraag worden ingediend bij DG Koninkrijksrelaties.
3. *Het is aan te bevelen dat de Nederlandse regering zo snel mogelijk een beslissing neemt op het voorstel routetijd-tabel om met inachtneming van het voorgaande op deze wijze over te kunnen gaan tot herstel van de democratie. Indien de Regering van oordeel is dat het financieel beheer nog niet door een politiek benoemde Bestuurscollege kan worden uitgevoerd en/of voldoende door de Eilandsraad gecontroleerd, dient voldoende ondersteuning op financieel gebied beschikbaar te worden gesteld om op duurzame wijze goed beheer van financiën te garanderen.*
U bent samen met de eilandsraad tijdens het mediation-traject de route-tijdtabel overeengekomen. Ten aanzien van het financieel beheer (fase 2.2) wachten wij nog op de bevindingen van accountantskantoor EY om een oordeel te vormen over de voortgang van het financieel beheer. Ik hoop u en de eilandsraad in november van dit jaar te kunnen informeren over de uitkomsten en de streefdatum voor fase 2.2. Het verdere tijdsplan naar afronding van de Wet herstel voorzieningen Sint Eustatius wordt in de 10de voortgangsrapportage uitgewerkt. Deze voortgangsrapportage zal in december aan de Kamers worden aangeboden.
4. *Democratie dient zo snel mogelijk volledig hersteld te worden. Mochten er redenen zijn om te oordelen dat er nog meer werk verzet moet worden voordat het herstel plaats kan vinden, dan geven de mediators in overweging om over te gaan tot preventief hoger toezicht door goedkeuring van de besluiten voor een bepaalde tijd in te voeren en ondersteuning bieden.*
Het tijdsplan naar het volledig herstel van de democratie is opgenomen in de route-tijdtabel, die u samen met de eilandsraad bent overeen gekomen. Naarmate dit tijdsplan verder wordt doorlopen, zal hoger toezicht langs de lijnen van de Wet openbare lichamen BES (WolBES) en de Wet financiën openbare lichamen BES (FinBES) hersteld worden. Voor wat betreft het verzetten van het resterend werk en de bijhorende ondersteuning wil ik verwijzen naar mijn reactie zoals ook opgenomen onder aanbeveling 2. Mijn ministerie heeft ca. \$4 miljoen beschikbaar gesteld ter versterking van de

¹ 35925 IV nr. 67

uitvoeringskracht. Indien het OLE meer deskundigen behoeft kan daarvoor een aanvraag worden ingediend bij DG Koninkrijksrelaties.

5. *Het is aan te bevelen deze onwenselijke situatie op te heffen, dan wel een rolverdeling te introduceren voor de Regeringscommissaris en diens plaatsvervanger, waarbij de een de voorzittershamer hanteert terwijl de andere het gevoerde bestuursbeleid uitlegt.*
Dit betreft een aanbeveling die m.i. door u en het openbaar lichaam zelf moet worden opgepakt. Ik wil u aanmoedigen om dit zo spoedig mogelijk op te pakken dan wel af te ronden zodat er geen onduidelijkheid meer is ten aanzien van de voorzittersrol van de Regeringscommissaris.
6. *Een aanpassing van het Reglement van Orde waarbij ook het Driehoeksoverleg wordt toegelicht.*
Tijdens een overleg dat wij recentelijk hebben gevoerd, heeft u aangegeven dat het Reglement van Orde reeds is aangepast.
7. *Aanbevolen wordt om op korte termijn ambtelijke ondersteuning uit Den Haag beschikbaar te maken. Deze ondersteuning kan ook virtueel plaatsvinden.*
Zoals eerder benoemd heeft mijn ministerie in totaal ca. \$4 miljoen beschikbaar gesteld ter versterking van de uitvoeringskracht. Indien het OLE meer deskundigen behoeft kan daarvoor een aanvraag worden ingediend bij DG Koninkrijksrelaties. Daarnaast benoem ik graag dat VNGi een pilot is gestart waarbij wordt voorzien in (kortlopende) ondersteuning aan de openbare lichamen middels het beschikbaar stellen van kennis en kunde op specifieke terreinen. VNGi is reeds met het OLE in gesprek om de ondersteuningsbehoefte in kaart te brengen.
8. *Eilandsraad zou moeten beschikken over minstens een ervaren jurist, een ervaren bestuurskundige en een deskundige met kennis van overheidsfinanciën. Aanbevolen wordt om op korte termijn ambtelijke ondersteuning uit Den Haag beschikbaar te maken.*
Ook voor bovenstaande aanbeveling geldt dat mijn ministerie ca. \$4 miljoen beschikbaar heeft gesteld ter versterking van de uitvoeringskracht. Indien het OLE meer deskundigen behoeft kan daarvoor een aanvraag worden ingediend bij DG Koninkrijksrelaties. Ook ten aanzien van deze aanbeveling wil ik u wijzen op de rol die VNGi middels de eerder genoemde pilot kan spelen door te ondersteunen met hun kennis en kunde op de bovengenoemde terreinen.
9. *Er wordt aanbevolen om in overleg met het OLE een zustergemeente in Nederland te zoeken die steun kan bieden door het delen van kennis en ervaring.*
Hierover informeer ik u graag dat VNGi is gestart met een dergelijk programma en dat zij ook uitwisselingsprogramma's faciliteren. Momenteel lopen de gesprekken hierover tussen VNGi, mijn ministerie en het OLE. Hopelijk kunnen wij voor het eind van dit jaar beginnen met het eerste uitwisselingsprogramma.

Datum

Kenmerk
2022-0000540712

10. Er wordt aanbevolen om samen met de actoren van het OLE te bestuderen of het aantal eilandsraadsleden dient te worden uitgebreid naar 9 leden. Dit op basis van artikel 8 van de Gemeentewet.

Ten aanzien van de wens om het aantal leden van de eilandsraad naar 9 te verhogen, kan ik u melden dat in artikel 9 van de WolBES het aantal eilandraadsleden momenteel op 5 stelt. Bij de aanpassingen van de WolBES wordt rekening gehouden met het verhogen van het aantal leden.

11. Democratie dient zo spoedig mogelijk te worden hersteld, in elk geval na de verkiezing van 2023. Indien dit niet kan dan kiezen voor het instrument van hoger toezicht middels goedkeuring van besluiten van het bestuur van het OLE. Het toezicht dient echter vergezeld te gaan van voldoende deskundige ondersteuning voor de organen van het OLE.

Zoals eerder aangegeven ben ik het eens met de aanbevelingen van de mediators om zo snel mogelijk terug te keren naar een volledige democratie. Dit is belangrijk voor de inwoners van Sint Eustatius en voor de ontwikkeling van het eiland. Conform de Wet herstel voorzieningen Sint Eustatius gebeurt dit gefaseerd. Ook voor deze aanbeveling geldt dat ik het OLE uiteraard ondersteun waar mogelijk om dit traject zo snel mogelijk plaats te laten vinden. Hoe dit traject eruit ziet is benoemd in de routetijd-tabel waar u, uw plaatsvervanger en de eilandsraad tijdens het mediation-traject aan hebben gewerkt.

Indien mijn ministerie u verder kan ondersteunen om het proces naar de terugkeer naar volledige democratie te bespoedigen, verzoek ik u hierover met het DG Koninkrijksrelaties in overleg te treden.

Voor de volledigheid informeer ik u dat ik een afschrift van deze brief en de rapportage naar de Eerste en Tweede Kamer zal sturen, zodat zij kennis van deze stukken kunnen nemen.

Hoogachtend,

De staatssecretaris van Binnenlandse Zaken en Koninkrijksrelaties
Digitalisering en Koninkrijksrelaties

Alexandra C. van Huffelen